

<https://helda.helsinki.fi>

Nuorisoriikollisuuden esiintyvyys ja tekomäärät Suomessa 1995-2020

Kaakinen, Markus Aarno Ilmari

2021

Kaakinen , M A I & Näsi , M 2021 , ' Nuorisoriikollisuuden esiintyvyys ja tekomäärät
pö Suomessa 1995-2020 ' , Kriminologia , Vuosikerta. 1 , Nro 1 , Sivut 5

<http://hdl.handle.net/10138/331781>

<https://doi.org/10.54332/krim.109017>

---

unspecified

publishedVersion

Downloaded from Helda, University of Helsinki institutional repository.

This is an electronic reprint of the original article.

This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version.

Nuorisorikollisuuden esiintyvyys ja tekomäärät Suomessa 1995-2020

MARKUS KAAKINEN & MATTI NÄSI

Yksi kriminologian keskeisistä havainnoista viime vuosikymmeninä on ollut useiden perinteisten rikoslajien määrän melko systemaattinen väheneminen. Tutkimuskirjallisuudessa puhutaankin niin sanotusta ”crime drop” -ilmiöstä. Samaa kehitystä on havaittu myös suomalaisessa nuorisorikollisuudessa. Aiemman suomalaisen tutkimuksen mukaan nuoret tekevät ja kokevat historiallisen vähän rikoksia. Tässä tutkimuksessa tarkastelemme Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutin keräämien Nuorisorikollisuuskyselyiden avulla nuorten varkauksien, väkivaltarikosten ja kannabiksen käytön muutoksia aikavälillä 1995–2020. Esitämme seuraavat tutkimuskysymykset: 1) Miten nuorten rikoskäyttäytymisen esiintyvyys on kehittynyt vuosien 1995 ja 2020 välillä? 2) Miten rikoksia tekevien nuorten tekomäärät ovat kehittyneet vuosien 1995 ja 2020 välillä? Tulosten mukaan varkaus- ja väkivaltarikoksiin syyllistyvien nuorten määrä (esiintyvyys) on laskenut seurantajakson aikana, kun taas kannabista käyttävien nuorten osuus on hieman noussut. Vuosien 2016 ja 2020 välillä rikoskäyttäytymisessä ei ole enää tapahtunut merkitsevää muutosta. Yleisestä esiintyvyyden laskusta huolimatta, rikoksia tekevien nuorten tekomäärät eivät ole laskeneet aikavälillä 1995–2020. Väkivaltarikosten ja kannabiksen käytön kohdalla kaikkein rikosaktiivisimpien nuorten rikosmäärät ovat lisääntyneet seurantajakson aikana. Viime vuosikymmenien aikana rikoksia tekevien nuorten määrä on siis kehittynyt myönteisesti. Sen sijaan etenkin paljon rikoksia tekevien nuorten ryhmä näyttäisi vaativan erityisesti kohdennettuja toimia, jotta vastaavaa kehitystä nähtäisiin myös tekomäärien osalta.

English summary at the end of the article

Avainsanat: nuorisorikollisuus – crime drop – nuorisorikollisuuskyselyt – esiintyvyys – tekomäärät

JOHDANTO

Yksi kriminologian universaaleimmista havainnoista on iän ja rikoskäyttäytymisen vahva yhteys. Eritoten perinteinen rikoskäyttäytyminen kuten varkaudet ja pahoinpitelyt painottuvat vahvasti nuoruuteen ja teini-ikään (Loeber ym., 2015). Suomessa alle 21-vuotiaat ovat viime vuosikymmenellä vastanneet noin viidesosasta kaikista poliisin tietoon tulleista rikoksista, ja ikäryhmän kokoon suhteutettuna nuoret tekevät muita ikäryhmiä enemmän rikoksia (Saarikkomäki & Tanskanen, 2018). Nuorten ja nuorten aikuisten rikoskäyttäytymistä on tutkittu varsin laajalti, ja voidaankin sanoa, että kriminologian useat keskeiset teorit, kuten itsekontrolliteoria (Gottfredson & Hirschi, 1990), sosiaalisen kontrollin teoria (Hirschi, 1969) ja oppimisteoria (Sutherland, 1939), ovat pitkälti kehittyneet nuorisorikollisuuden tutkimuksen piirissä.

Nuoruuden ja rikollisuuden suhteen tarkastelun mielenkiintoa lisää se, että suurimmalla osalla ihmisistä rikoskäyttäytyminen rajoittuu pääasiassa nuoruusvuosiin (Moffitt, 1993). Pojat syyllistyvät tyttöjä yleisemmin erityisesti väkivaltarikoksiin (Näsi & Tanskanen, 2017), mutta rikoskäyttäytymisen sukupuolierot ovat kuitenkin pienimmillään nuoruudessa ja ne kasvavat iän myötä (Moffitt ym., 2001).

Nuorten rikoskäyttäytyminen myös vaihtelee ajan saatossa. Viime vuosikymmenten keskeinen havainto on ollut nuorisorikollisuuden laskusuuntainen kehitys suurimmassa osassa kehittyneistä maista (Baumer, Cundiff & Luo, 2021). Sama laskeva kehitys on havaittu myös Suomessa (Näsi, 2016). Nuorten rikollisuuden yleisen esiintyvyyden laskusta huolimatta nuorissa voi kuitenkin olla alaryhmiä, joiden rikoskäyttäytyminen pysyy samankaltaisena tai jopa lisääntyy (McCarthy, 2020).

Tämän takia nuorten tekemien rikosten kokonaismäärä ei välttämättä laske, vaikka yhä harvempi nuori tekisi rikoksia (van der Laan ym., 2021).

Rikoskäyttäytymiseen syyllistyvien nuorten osuuden kehityksen lisäksi tulee kiinnittää huomiota myös nuorten tekemien rikosten määrään. Rikoksia tekevien nuorten määrä viittaa niin sanottuun *esiintyvyyteen* eli siihen, mikä osa nuorten populaatiosta osallistuu rikollisiin tekoihin. *Tekomäärät* taas kertovat siitä, kuinka paljon nuoret tekevät rikoksia. Erityisesti rikosuratumuksessa rikoskäyttäytymisen esiintyvyys ja tekomäärät erotetaan yleensä analyttisesti toisistaan (tekomääriin viitataan usein myös kreikkalaisien aakkosten lambdalla λ ; DeLisi & Piquero, 2011). Rikoksia tekevien nuorten ryhmässä on eroja esimerkiksi sen suhteen, minkä verran ja kuinka vakavia rikoksia yksilöt tekevät (Blumstein, Cohen, & Farrington, 1988). Yleistäen voidaan todeta, että vakavimmille rikosentekijöille on tyypillistä paitsi korkeat tekomäärät myös väkivaltaiset rikokset sekä jo varsin nuorella iällä alkava rikoskäyttäytyminen, joka myös jatkuu selvästi myöhemmälle iälle (DeLisi & Piquero, 2011). Paljon ja vakavia rikoksia tekevien nuorten ryhmä vaatii erityisiä kohdennettuja oikeuspoliittisia ja ennaltaehkäiseviä keinoja (ks. esim. Lösel, Bottoms & Farrington, 2012; Sambou & Piispa, 2019).

Nuorisorikollisuuden seurantatutkimukset ovat osoittaneet, että rikoskäyttäytymisen esiintyvyys ja tekomäärät voivat kehittyä eritahtisesti. Esimerkiksi Sivertsson kollegoineen (2019) havaitsi 25 ruotsalaista syntymäkohorttia vertaamalla, että rikoksista tuomitujen miesten tekomäärät kasvoivat, vaikka rikoskäyttäytymisen esiintyvyys laski seurantajakson aikana. Van der Laan ja kollegat (2021) puolestaan havaitsivat hollantilaisia nuoria koskevassa tutkimuksessaan, että

vaikka rikoksia tekevien nuorten määrä pieneni aikavälillä 2005–2015, rikostekojen määrä tai vakavuus eivät vähentyneet. Rikollisuuden määrän yleinen lasku näyttäisikin olevan seurausta enemmän rikoskäyttäytymisen esiintyvyyden laskusta kuin rikosten tekomäärien vähenemisestä (McCarthy, 2020; Sivertsson ym., 2019).

Nuorten tekemän ja kokeman rikollisuuden ehkäisy on keskeinen yhteiskunnallinen tavoite (esim. Korpilahti ym., 2019). Nuorten rikoskäyttäytyminen on varsin säännöllisesti esillä mediassa, ja siihen liittyy paljon myös virheellisiä käsityksiä ja ennakkoluuloja (ks. esim. Honkatukia ym., 2006; ks. myös Näsi ym. 2018). Empiiristä seurantatutkimusta tarvitaan, jotta nuorten rikoskäyttäytymisen kokonaiskuvasta ja kehityskuluista saadaan näyttöä päätöksenteon ja yhteiskunnallisen keskustelun tueksi. Suomessa nuorten rikoskäyttäytymisen kehityskulkuja on seurattu erityisesti Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutin (entinen Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos) keräämien Nuorisorikollisuuskyselyiden (NRK) avulla aina vuodesta 1995 lähtien (ks. esim. Salmi, 2012). NRK-kyselyt ovatkin osoittaneet, että nuorten rikoskäyttäytymisen on ollut selvästi laskusuuntainen vuosien 1995–2016 välillä (Näsi, 2016). Rikoskäyttäytymisen trenditietojen lisäksi tarvitaan kuitenkin tutkimusta myös siitä, ovatko nuorten rikollisuuden esiintyvyys ja nuorten tekemien rikosten määrät kehittyneet samankaltaisesti viime vuosikymmeninä.

Tässä tutkimuksessa tarkastelemme NRK-ai-
kasarja-aineiston (yhdeksän mittauskertaa aikavälillä 1995–2020) avulla suomalaisten 9. luokan oppilaiden varkauksien, väkivallan ja kannabiksen käytön muutosta aikavälillä 1995–2020. Näitä tarkasteltavia rikostyyppäjä on mitattu samalla tavalla NRK-tutkimuksissa viimeisen 25 vuoden ajan (Näsi,

2016). Lisäksi varkaudet, väkivalta ja päih-teet ovat keskeisiä indikaattoreita nuorten rikollisuuden seurannassa Suomessa ja kansainvälisesti (esim. Baumer ym., 2021; Elonheimo, 2014). Näin ollen tarkastelemme, onko nuorten rikoskäyttäytymisen laskusuuntainen kehitys jatkunut edelleen. Lisäksi analysoimme miten nuorten rikoskäyttäytymisen esiintyvyys ja rikoksia tekevien nuorten teko määrät ovat kehittyneet vuosien 1995–2020 aikajänteellä. Näin saamme tarkemman kokonaiskuvan siitä, mitä suomalaisten nuorten rikoskäyttäytymisessä on tapahtunut viimeisen neljännesvuosisadan aikana.

Rikollisuuden laskeva trendi – 'Crime drop'

Yksi kriminologian mielenkiintoisimmista havainnoista viimeisen kolmen vuosikymmenen ajalta on ollut useiden perinteisten rikoslajien määrän melko systemaattinen väheneminen. Tutkimuskirjallisuudessa puhutaan niin sanotusta ”crime drop” -ilmiöstä (Farrell ym., 2011; Farrell, Tilley & Tseloni, 2015), joka on havaittu merkittävässä osassa länsimaita. Samaan aikaan on kuitenkin havaittu, että kehitys on ollut epätasaista eri rikoslajien osalta (esim. Aebi & Linde, 2010). Erityisen selkeää rikollisuuden määrän lasku on ollut henkirikollisuudessa, jonka kohdalla myös kansainvälinen vertailu on varsin luotettavaa (Lehti, 2017). Suomen osalta voidaan havaita, että henkirikosten väestöön suhteutettu määrä on laskenut yli kolmanneksen 1990-luvun lopun ja 2010-luvun välisenä aikana. Toisaalta kansallisen rikosuhritutkimuksen tulokset osoittavat, että muun väkivaltarikollisuuden määrä on pysynyt varsin vakaana (Danielsson & Näsi, 2020). Muiden rikoslajien osalta rikollisuuden pitkäaikaisten trendien maakohtaista suoraa vertailua haittaavat

metodologiset rajoitukset kuten lainsäädännön erot sekä mahdollisten kyselysoittimien erilaisuus (ks. esim. Kivivuori, 2011). Tästäkin huolimatta on voitu havaita, että kehittyneissä maissa varsinkin omaisuusrikosten määrä on laskenut varsin systemaattisesti (Farrell ym., 2015).

Rikoskäyttäytymisen esiintyvyyden pidemmän aikavälin laskutrendit käyvät ilmi myös suomalaisen nuorisorikollisuuden osalta. NRK-tutkimusten mukaan ensimmäinen selkeä laskukausi havaitaan erityisesti omaisuusrikosten osalta 1990-luvun loppupuolella ja 2000-luvun alun vuosina, jonka jälkeen kehitys kuitenkin tasaantui (Salmi, 2012). Nuorten rikoskäyttäytyminen kääntyi uudelleen selvään, laajamittaiseen laskuun vuosien 2012 ja 2016 välillä (Näsi, 2016). Myös rikosaktiivisten nuorten osuus kaikista nuorista väheni, sillä valtaosa nuorista (noin 70 %) ei syyllistynyt rikoskäyttäytymiseen lainkaan. Lisäksi laaja-alaisempaa rikoskäyttäytymistä raportoivien nuorten osuus kutistui entisestään. Nuorisorikollisuuden esiintyvyyden lasku havaitaan myös tarkasteltaessa isoja suomalaisia kaupunkeja. Eloheimo (2014) havaitsi tutkimuksessaan, että nuorten rikoskäyttäytyminen väheni vuosien 1992–2013 välillä sekä Turussa että Helsingissä. Tosin huumausaineiden kohdalla kehitys oli epätasaisempaa, ja käytön esiintyvyys jopa hieman kasvoi seurantajakson aikana. Myös NRK-tutkimukset ovat antaneet huumausaineiden käytöstä samankaltaisen kuvan (ks. esim. Näsi, 2016).

Nuorten osuus on ollut laskusuuntainen myös poliisin tietoon tulleesta rikollisuudesta 2000-luvun alkuun verrattuna. Nuorten omaisuusrikosten lasku on ollut varsin systemaattista 1990-luvun puolivälistä asti, kun taas väkivaltarikosten osalta määrä on lähtenyt laskuun 2010-luvulle tultaessa (Näsi &

Tanskanen, 2017). Suomessa havaittu nuorisorikollisuuden kehitys onkin ollut samansuuntaista kuin muissa pohjoismaissa (Kivivuori & Bernburg, 2011) ja laajemmin kansainvälisesti (Fernández-Molina & Bartolomé Gutiérrez, 2020; van der Laan ym., 2021; Griffiths & Norris, 2020; McCarthy, 2020), mikä tukee kuvaa laaja-alaisesta kehityskulusta.

Rikoskäyttäytymisen kehityskulkuja ja syitä keskeisten rikoslajien laskevaan kehitykseen on kriminologiassa tutkittu varsin laajasti (Bannister ym. 2018; Chen & Zhong, 2021; Fernández-Molina & Bartolomé Gutiérrez, 2020; Farrell ym., 2015; Hunter & Tseloni, 2016; Kivivuori, 2007, s. 90-100; Matthews & Minton, 2018; McCarthy, 2020; Nilsson, Estrada & Bäckman, 2016; van Dijk, Tseloni & Farrell, 2012). Tutkimus on korostanut rikollisuuden laskun takana olevia rikoksentorjunnan ja yhteiskuntien yleisen turvallisuuden kehityksen, yksilöiden lisääntyneen itsekontrollin ja lisääntyneen taloudellisen kilpailun kaltaisia tekijöitä (esim. Farrell ym., 2011 & 2015; Kivivuori ym., 2018). Yhdessä nämä tekijät vähentävät rikoksenteon mahdollisuuksia ja rikollisen käyttäytymisen houkuttelevuutta.

Nuorten yleisen rikosaktiivisuuden laskun takana vaikuttaa olevan erityisesti nuorten alkoholinkäytön ja rikosaktiivisten sosiaalisten kontaktien vähentyminen, arkirutiinien muutos ja vanhempien kasvanut sosiaalinen tuki ja kontrolli (Baumer ym., 2021; van der Laan ym. 2021). van der Laan kollegoineen (2021) tiivistää kehityksen niin, että nuoret altistuvat entistä vähemmän erilaisille riskitekijöille ja toisaalta entistä enemmän erilaisille suojaaville tekijöille. Kehitys ei kuitenkaan välttämättä ole ollut samanlaista kaikkien nuorten kohdalla. Nuorten rikoskäyttäytymisen lasku näkyy ennen kaikkea niiden nuorten ryh-

mässä, joiden rikosaktiivisuus oli ollut muutenkin vähäisempää (yksittäiseen tekoon syyllistyneet, vähän rikoskäyttäytymisen toistuvuutta). Sen sijaan rikosaktiivisin ryhmä oli entistäkin rikosaktiivisempi rikoskäyttäytymisen kasautumisen myötä. (McCarthy, 2020.)

Myös Andersenin ja kollegoiden (2016) tutkimuksessa nuorisorikollisuuden lasku Tanskassa vuosien 1996–2013 aikana selittyi pääasiassa sillä, että rikoksesta tuomittujen nuorten määrä laski. Sen sijaan nuorten rikoksen uusiminen ei vähentynyt. Näin ollen rikollisuuden vähenemisen taustalla vaikuttaisi olevan kaksinainen kehitys (Andersen ym., 2016): rikoskäyttäytymisestä on tullut nuorten keskuudessa yhä epätyypillisempää, mutta samaan aikaan toistuvasti rikoksia tekevien nuorten määrä ei ole laskenut.

Tutkimuskysymykset

Tässä artikkelissa tarkastelemme nuorten rikoskäyttäytymisen kehitystä Suomessa kulu-
neen 25 vuoden aikana. Esitämme seuraavat tutkimuskysymykset:

- 1) Miten nuorten rikoskäyttäytymisen esiintyvyys on kehittynyt vuosien 1995 ja 2020 välillä?
- 2) Miten rikoksia tekevien nuorten tekomäärät ovat kehittyneet vuosien 1995 ja 2020 välillä?

Ensimmäisen tutkimuskysymyksen kohdalla erityinen huomiomme kiinnittyy siihen, onko nuorten rikoskäyttäytymisen esiintyvyys jatkanut laskuaan viime vuosina. Analyysissämme keskitymme nuorten varkauksien, väkivallan ja kannabiksen käytön esiintyvyyteen ja tehtyjen rikosten määriin. Esiintyvyydellä viitataan siihen osuuteen kaikista nuorista, jotka ovat osallistuneet tarkasteltuihin

tekoihin edellisen 12 kuukauden aikana. Tekomäärät viittaavat samoin edellisen 12 kuukauden aikana tehtyihin tekoihin.

MENETELMÄT

Aineisto

Helsingin yliopiston Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti (entinen Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos) on kerännyt tietoa nuorten rikoskäyttäytymisestä NRK-tutkimusten avulla viimeisen 25 vuoden ajan. Nuorisorikollisuuskyselyt edustavat itse ilmoitetun rikollisuuden tutkimusmenetelmää, jossa nuorilta kysytään heidän itsensä tekemistä rikoksista. Metodologisen tutkimuksen perusteella itse ilmoitetun rikollisuuden menetelmä on luotettava tapa tutkia nuorten kokonaisrikollisuutta (Kivivuori, 2007, s. 17–33). Menetelmän avulla voidaan tavoittaa myös se osa rikollisuudesta, joka ei tule viranomaisten tietoon.

Vuodesta 1995 lähtien kerätty valtakunnalliset NRK-aineistot muodostavat kansallisesti edustavan nuorten rikoskäyttäytymistä mittaavan seurantajärjestelmän (ks. Näsi, 2016; Salmi, 2012). Viimeisin vuonna 2020 kerätty aineisto on jo järjestyksessään yhdeksäs kysely (nykyään järjestelmän mittausväli on neljä vuotta). Tässä tutkimuksessa on käytetty Tietoarkistoon tallennettuja NRK-aineistoja vuosilta 1995 (N=1195), 1996 (N=4204), 1998 (N=4503), 2001 (N=4347), 2004 (N=5142), 2008 (N=5826), 2012 (N=4855), ja 2016 (N=6061) (Tietoarkisto, 2021), sekä keväällä 2020 kerättyä uusinta NRK-aineistoa (N=5674).

Aineistot edustavat suomenkielisten peruskoulujen 9. luokan oppilaita (vastaajat ovat pääasiassa 15–16-vuotiaita). Kyselyt ovat perustuneet alusta alkaen oppilaitosten satun-

naisotantaan, jossa otantayksiköitä ovat olleet oppilaitosrekisteristä poimitut peruskoulut. Otantamenetelmän ja vastauskadon huomioivat analyysipainokertoimet ovat mukana vuodesta 2001 alkaen. Oppilaat ovat vastanneet kyselyyn oppitunnin aikana osana koulupäivää. Vuodesta 2012 alkaen kyselyt on toteutettu sähköisellä lomakkeella. Kouluperstaiset kyselytutkimukset ovat tehokas tapa kerätä nuoria edustavia aineistoja ja ne tavoittavat myös ryhmiä, jotka ovat tyypillisesti aliedustettuina kyselytutkimuksissa (Smit ym., 2002). Myös vastausprosentit ovat koulukyselyissä korkeita verrattuna muihin otantamenetelmiin. Kevään 2020 NRK:n vastausprosentti oli 78 %. Kyseinen vastausprosentti oli seurantajärjestelmän toistaiseksi matalin, joskin sitä voidaan silti pitää verrattain korkeana.

Muuttujat

Analyysissa nuorten rikoskäyttäytymistä tarkastellaan yhteensä kymmenen väkivaltaa, varkauksia ja kannabiksen käyttöä mittaavan muuttujan avulla. Muuttujista viisi mittaa tekojen esiintyvyyttä nuorten keskuudessa ja viisi rikostekojen määrää. Kaikkien rikollisten tai kiellettyjen tekojen osalta vastaajilta kysyttiin ensin, olivatko he syyllistyneet kyseiseen tekoon elämänsä tai edellisen 12 kuukauden aikana (esiintyvyys). Niiltä, jotka olivat tehneet teon edellisen 12 kuukauden aikana, kysyttiin lisäksi, kuinka monta kertaa he olivat tehneet teon kyseisenä aikana. Tekomäärien tarkastelu rajataan niihin nuoriin, jotka olivat syyllistyneet tutkittuun tekoon edellisen 12 kuukauden aikana.

Väkivallan esiintyvyyttä mitattiin kahden vuosina 1995–2020 NRK-tutkimuksissa käytössä olleen kysymyksen kautta. Niissä tiedusteltiin, oliko vastaaja (edellisen 12 kuu-

kauden aikana) 1) hakannut jonkun (pahoinpitely) tai 2) osallistunut tappeluun julkisella paikalla (tappeluun osallistuminen). Näiden muuttujien avulla koodattiin kolmas muuttuja, joka ilmaisi, oliko vastaaja syyllistynyt vähintään toiseen näistä väkivaltateoista. Analyyseissa oli mukana myös kummankin väkivaltateon tekomääriä mittaava muuttuja sekä yhteenlaskettuja pahoinpitely- ja tappeluun osallistumisen määriä kuvaava muuttuja.

Varkauksia mitattiin samoin kahden kyselyissä vuosina 1995–2020 mukana olleen kysymyksen kautta. Niissä vastaajalta tiedusteltiin, oliko hän varastanut jotakin 1) kaupasta tai kioskista tai 2) koulusta edellisen 12 kuukauden aikana. Näiden muuttujien perusteella koodattiin kolmas muuttuja, joka ilmaisi, oliko vastaaja syyllistynyt vähintään toiseen varkauksista viimeksi kuluneen 12 kuukauden aikana. Analyyseissä käytettiin myös varkauksien tekomääriä ilmaisevia muuttujia sekä kolmatta yhteenlaskettuja varkauksia ilmaisevaa muuttujaa.

Kannabiksen käyttöä mitattiin vuosien 1995–2020 NRK-tutkimuksissa kysymällä vastaajilta, oliko hän käyttänyt tai kokeillut marihuanaa tai hasista edellisen 12 kuukauden aikana. Analyyseissa käytettiin myös kokeilutai käyttökertojen määrän ilmaisevaa muuttujaa.

Menetelmät

Tutkimuksessa tarkastelimme rikoskäyttäytymisen esiintyvyyttä laskemalla mikä osuus (%) nuorista oli syyllistynyt tutkittuihin tekoihin viimeisen 12 kuukauden aikana. Vuosien 2016 ja 2020 välisen eron tilastollista merkitsevyyttä testaamiseen käytettiin Chi2-

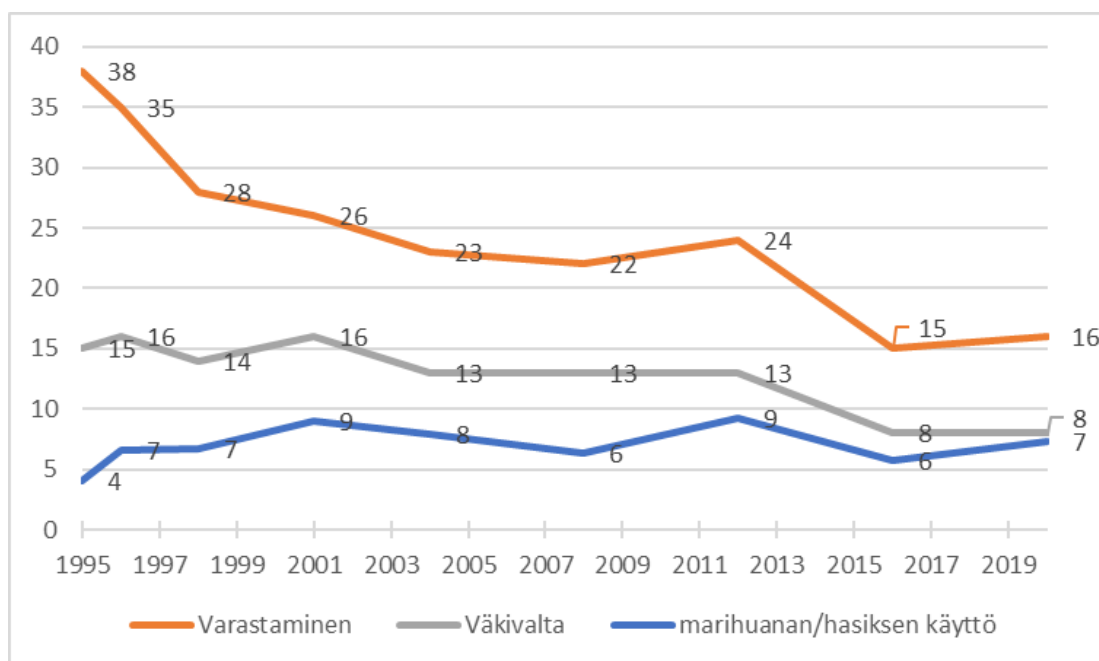
testiä 95 % luottamustasolla. Merkitsevyyden testaamisessa huomioitiin vastaajien ryöstäminen kouluihin (otantayksiköihin).

Tekomääriä analysoitiin laskemalla rikosten mediaani ja ylimmän kymmenyksen alaraja erikseen vuosille 1995–2020. Teimme myös lisäanalyysin, jossa tarkasteltiin tekomäärien ylimmän neljänneksen alarajaa. Ylimmän kymmenyksen ja neljänneksen alaraja tarkoittaa sitä tekomäärää, minkä rikosaktiivisin 10 % tai 25 % nuorista oli vähintään tehnyt kuluneen vuoden aikana. Tekomäärien tarkastelussa epäuskottavan suuret havainnot poistettiin analyyseista (< 365; ks. Enzmann, 2013). Kaikissa esiintyvyyttä ja tekomääriä koskeissa analyyseissa käytettiin otanta-asetelman ja vastauskadon huomioivia analyysipainoja vuodesta 2001 eteenpäin.

Nuorten itseilmoittamiin tekomäärien analysoimiseen oman haasteensa tuovat epäuskottavan suurien arvojen lisäksi poikkeavat havainnot (Enzmann, 2013). Tässä johtuen teimme tulosten luettavuuden parantamiseksi

rikosmäärien lisäanalyysin, jossa poikkeavien suurten havaintojen korjaamiseen käytettiin kansainvälisessä nuorisorikoskyselyissä (engl. International Self-Report Delinquency Study) käytettyä menetelmää (esim. Enzmann, 2013). Menetelmää on käytetty myös laajemmin rikosmäärien korjaamiseen (esim. McCarthy ym., 2020).

Menetelmä korvaa itseilmoitetuista tekomääristä poikkeavan suuret havainnot satunnaisesti arvotuilla arvoilla, jotka noudattavat aineiston perusteella estimoitua negatiivista binomijakaumaa. Havaintojen keskinäinen järjestys pidetään samana. Tässä tutkimuksessa määrittelimme poikkeavaksi havainnoksi sellaiset arvot, joiden odotettu esiintyvyys (estimoidussa negatiivisessa binomijakaumassa) oli alle 0.5 (Enzmann, 2015). Poikkeavat havainnot korvaavat satunnaisluvut olivat arvoltaan vähintään kymmenen (Enzmann, 2013). Tekomäärien korjaaminen tehtiin alkuperäisille tekomuuttujille (erikseen jokaisen aikasarjan aineiston kohdalla), mutta ei enää uudestaan yhteenlasketuille väkivallan ja varkauksien määrille.

Kuvio 1. Kuluneen vuoden aikana eri tekotyyppeihin osallistuneiden osuus nuorista 1995–2020, %

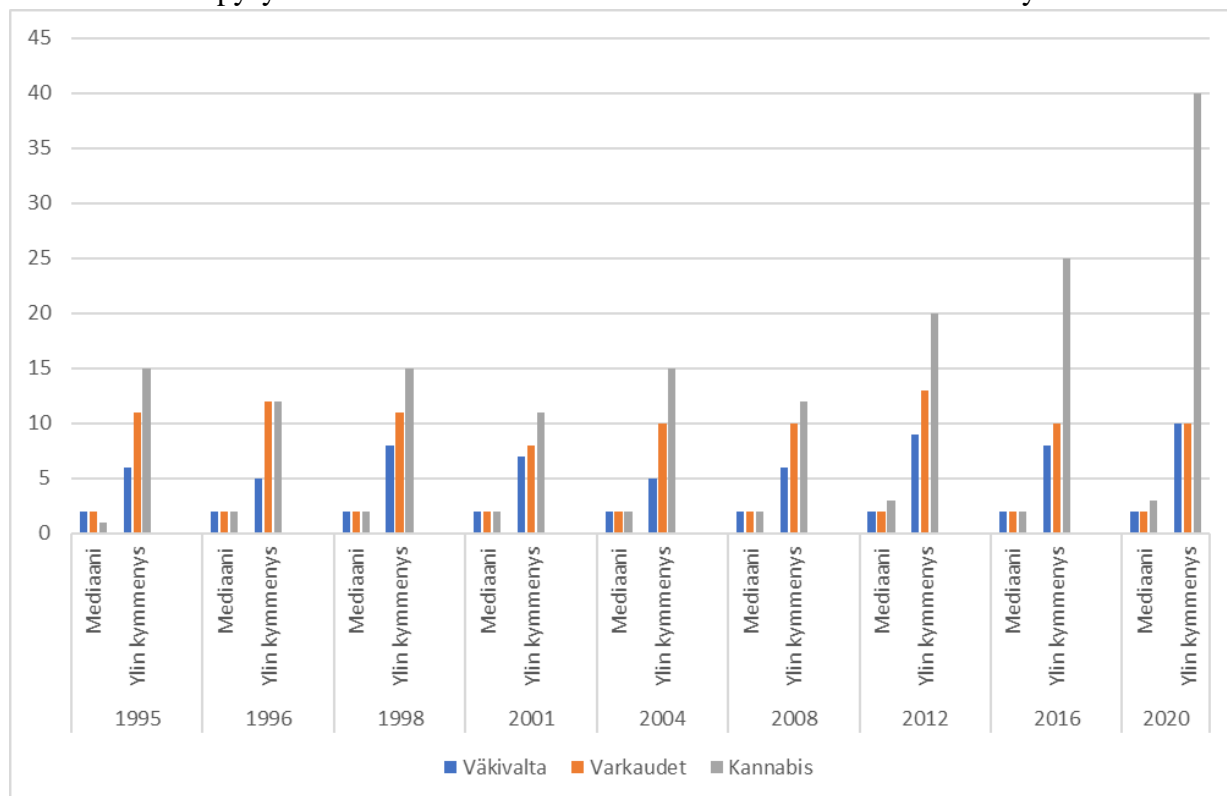

TULOKSET

Nuorten tekemien varkauksien ja väkivallan esiintyvyys on laskenut selvästi vuosien 1995 ja 2020 välillä (Kuvio 1). Varkauksien kohdalla lasku oli erityisen huomattavaa vuosien 1995 ja 2004 välillä. Lasku jatkui vuoden 2012 jälkeen, mutta se ei ollut enää tilastollisesti merkitsevää vuosien 2016 ja 2020 välillä ($p = .206$). Väkivallan kohdalla selkein laskukausi ajoittui myös vuoden 2012 jälkeen, mutta muutos ei ollut enää tilastollisesti merkitsevää vuosien 2016 ja 2020 välillä ($p = .963$). Kannabiksen käyttö on tarkasteluista tekemuodoista ainoa, joka on lisääntynyt tarkasteluvälillä 1995–2020. Tosin kannabiksen käytön lisääntyminen vuosien 2016 ja 2020 välillä ei ole tilastollisesti merkitsevää ($p = .056$).

Varkauksien tekomäärissä ei tapahtunut mainittavaa muutosta vuosien 1995 ja 2020 välillä (Taulukko 1 ja Kuvio 2). Varkausmäärien mediaani pysyi samana vuodesta 1995

vuoteen 2020. Ylimmän kymmenyksen alaraja oli vuonna 1995 11 tekoa ja 10 tekoa vuonna 2020. Korkeimmillaan varkauksien ylimmän kymmenyksen alaraja oli vuonna 2012 (13 tekoa). Myös yhteenlaskettujen väkivaltatekojen mediaani pysyi samana vuosien 1995 ja 2020 välillä. Sekä varkauksien että väkivallan kohdalla puolet näihin rikoksiin syyllistyneistä oli tehnyt korkeintaan kaksi rikosta edellisen 12 kuukauden aikana. Sen sijaan väkivallan ylimmän kymmenyksen alaraja nousi seurantajakson aikana. Vuonna 1995 rikosaktiivisin kymmenys oli tehnyt vähintään kuusi väkivaltarikosta. Vuonna 2020 sama luku oli vähintään kymmenen rikosta. Toisin sanoen rikosaktiivisin kymmenys teki yhä enemmän väkivaltarikoksia. Muutos tapahtui erityisesti pahoinpitelyissä (Taulukko 1). Kannabiksen käytön kohdalla sekä tekomäärien mediaani että ylimmän kymmenyksen alaraja kasvoivat seurantajakson aikana. Vuonna 1995 puolet kannabista vuoden aikana käyttäneistä oli

Kuvio 2. Kuluneen vuoden aikana tehtyjen tekojen mediaani (50 %) ja ylimmän kymmenyksen (90 %) alaraja, 1995–2020, %

Taulukko 1. Kuluneen vuoden aikana tehtyjen tekojen mediaani (50 %) ja ylimmän kymmenyksen (90 %) alaraja, 1995–2020, %

	1995		1996		1998		2001	
	50 %	90 %	50 %	90 %	50 %	90 %	50 %	90 %
Väkivalta	2	6	2	5	2	8	2	7
Pahoinpitely	1	3	1	3	1	10	1	4
Tappelu	1	5	1	5	1	5	1	5
Varkaudet	2	11	2	12	2	11	2	8
Kaupasta tai kioskista varastaminen	2	10	2	15	2	11	2	10
Koulusta varastaminen	2	7	2	5	2	7	2	5
Kannabis	1	15	2	12	2	15	2	11

	2004		2008		2012		2016		2020	
	50 %	90 %	50 %	90 %	50 %	90 %	50 %	90 %	50 %	90 %
Väkivalta	2	5	2	6	2	9	2	8	2	10
Pahoinpitely	1	4	1	4	1	10	1	10	1	10
Tappelu	1	4	1	4	1	5	1	5	2	7
Varkaudet	2	10	2	10	2	13	2	10	2	10
Kaupasta tai kioskista varastaminen	2	10	2	12	3	20	2	10	2	10
Koulusta varastaminen	2	5	2	5	2	9	2	6	2	10
Kannabis	2	15	2	12	3	20	2	25	3	40

tehnyt näin vain yhden kerran. Vuonna 2020 puolet kannabista käyttäneistä oli tehnyt näin korkeintaan 3 kertaa. Vuonna 1995 ylimmän kymmenyksen alaraja oli 15 käyttökertaa kun vuonna 2020 raja oli 40 kertaa. Eri rikostekojen määrät on raportoitu tarkemmin taulukossa 1.

Tarkastelimme rikostekojen kehitystä myös lisäanalyysin avulla. Lisäanalyysien perusteella voidaan sanoa, että kehitys on ollut samansuuntaista mutta pienempimuotoista myös tarkasteltaessa korjattuja tekomääriä (Liite 2). Tekomäärien ylimmän neljänneksen alarajaa (Liite 1) tarkasteltaessa taas havaitaan, etteivät tekomäärät ole kasvaneet ylimmässä neljänneksessä samalla tavalla kuin ylimmässä kymmenyksessä. Tämäkin tulos viittaa tekomäärien kasvamiseen erityisen voimakkaasti pienessä kaikkein rikosaktiivisimmassa ryhmässä.

YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Tässä artikkelissa tarkasteltiin vuosien 1995–2020 Nuorisorikollisuuskyselyiden avulla suomalaisten nuorten varkauksien, väkivallan ja kannabiksen käytön kehitystä viimeisen 25 vuoden aikana. Esitimme seuraavat tutkimuskysymykset: 1) Miten nuorten rikoskäyttäytymisen esiintyvyys on kehittynyt vuosien 1995 ja 2020 välillä? 2) Miten rikosia tekevien nuorten tekomäärät ovat kehittyneet vuosien 1995 ja 2020 välillä? Tutkimuksemme liittyy kriminologian tutkimuskentällä yleisesti havaittuun rikollisuuden laskuun 1990-luvulta lähtien (engl. *crime drop*; esim. Farrell ym. 2011 & 2015). Ilmiö on havaittu aiempina vuosina myös suomalaisessa nuorisorikollisuudessa (Näsi, 2016; Näsi & Tanskanen, 2017).

Nuorten (15–16-vuotiaiden) rikoskäyttäytymisen esiintyvyyden yleinen trendi on tutkimustulosten mukaan ollut selvästi laskusuuntainen aikavälillä 1995–2020. Mittaushistoriaa tarkasteltaessa havaitaan kaksi selkeää nuorten rikoskäyttäytymisen laskukautta. Näistä ensimmäinen ajoittuu 1990-luvun lopun 2000-luvun alun tienoille, jolloin nuorten varkauden laskivat selvästi. Tätä ajanjaksoa seurasi tasaisempi vaihe. Uusi selkeä laskukausi on tapahtunut vuoden 2012 jälkeen ja se on koskenut varkauksien lisäksi väkivaltaa. Tulokset ovat linjassa aikaisempien tutkimushavaintojen kanssa siitä, etteivät kaikki rikoslajit välttämättä kehity samassa tahdissa (Aebi & Linde, 2010). Huomionarvoista on myös se, että vuonna 2016 mitattiin mittaushistorian alhaisimmat tasot rikoksiin osallistumisessa miltei kaikkien rikostyyppien osalta (Näsi, 2016). Kannabiksen käyttö on kuitenkin hieman lisääntynyt nuorten keskuudessa vuodesta 1995, vaikka kasvu ei ole ollut merkitsevää enää viime vuosina.

Nuorten rikoskäyttäytymisen esiintyvyys on pysytellyt mittaushistoriansa alimmalla tasolla vuodesta 2016. Vaikka laskeva trendi ei ole jatkunut, käännettä kohti rikoskäyttäytymisen korkeampaa esiintyvyyttä ei myöskään havaittu. Aikaisempi tutkimus on korostanut, että kehittyneissä maissa rikosten tekeminen on yhä vaikeampaa ja samalla rikoskäyttäytymisestä on tullut vähemmän houkuttelevaa (Farrell ym., 2011 & 2015). Nuorten kohdalla on havaittu, että matalaa rikoskäyttäytymisen esiintyvyyttä selittävät erityisesti laskenut alkoholin käyttö ja muut riskirutiinit sekä lisääntynyt vanhempien kontrolli ja sosiaalinen tuki (Baumer ym., 2021; van der Laan ym. 2021). Tulevaisuudessa aiheeseen liittyvän tutkimuksen kannalta keskeistä olisi sikin tarkastella sitä, selittävätkö nämä tekijät

myös suomalaisten nuorten rikoskäyttäytymisen vakiintumista havaitulle matalalle tasolle.

Tekomäärien tarkastelu kuitenkin paljastaa, että yleisestä rikosaktiivisten nuorten määrän vähentymisestä huolimatta rikoksia tekevien nuorten tekomäärät eivät ole laskeneet aikavälillä 1995–2020. Väkivaltarikosten ja kannabiksen käytön kohdalla kaikkein rikosaktiivisimpien nuorten rikosmäärät ovat lisääntyneet seurantajakson aikana. Tulokset voivat viitata kehitykseen, jossa rikoskäyttäytyminen on vähentynyt ajan saatossa varsinkin niiden nuorten ryhmässä, jotka ovat lähtökohtaisesti olleet vähemmän rikosaktiivisia (McCarthy, 2020). Samanaikaisesti rikosmäärät kasautuvat yhä enemmän kaikkein rikosaktiivisimmalle ryhmälle, sillä rikostekojen mediaani on pysynyt vakaana vuosien 1995–2020 välillä kannabiksen käyttöä lukuun ottamatta. Kasvaneet rikosmäärät koskevat siis vain kaikkein rikosaktiivisinta ryhmää. Samankaltainen kehitys havaittiin tarkasteltaessa korjattuja tekomääriä (ks. Enzmann, 2013). Sen sijaan kehitys oli maltillisempaa tarkasteltaessa tekomäärien ylimmän neljänneksen kehitystä. Tämä korostaa sitä, että muutokset ovat tapahtuneet juuri kaikkein rikosaktiivisimmassa ryhmässä. Tulokset ovat linjassa viimeaikaisen kansainvälisen tutkimuksen kanssa (Fernández-Molina & Bartolomé Gutiérrez 2020; van der Laan ym. 2021; Griffiths & Norris 2020; McCarthy 2020).

Tutkimustulostemme ja kansainvälisen tutkimuskirjallisuuden valossa näyttää siltä, että nuorten rikoskäyttäytymisen yleinen esiintyvyys ja rikoksiin syyllistyvien nuorten rikosmäärät kehittyvät eritahtisesti (van der Laan ym. 2021; Sivertsson ym., 2019). Nuorten rikoskäyttäytymisen yleiseen laskuun yhteydessä olevat tekijät kuten laskenut alkoholin

käyttö ja erilaisten riskirutiinien väheneminen eivät mahdollisesti ole kehittyneet samalla tavalla kaikkein rikosaktiivisimpien nuorten keskuudessa. (McCarthy, 2020; van der Laan ym., 2021). Toisaalta näiden tekijöiden merkitys voi olla pienempi kaikkein rikosaktiivisimpien nuorten kohdalla. On myös mahdollista, ettei esimerkiksi rikoksista koituvilla kielteisillä seurauksilla välttämättä ole samaa pelotevaikutusta tässä ryhmässä. Tämän tutkimuksen tulokset ovat näin myös linjassa aiempien tutkimusten kanssa, joiden mukaan paljon ja vakavia rikoksia tekevät nuoret ovat muista nuorista erottuva ja erityisiä interventioita edellyttävä ryhmä (esim. Lösel ym., 2012).

Nuorisorikollisuuden kehitys näyttää kaksijakoiselta sekä Suomessa että kansainvälisesti: nuorten rikoskäyttäytymisen esiintyvyyttä on saatu alaspäin, mutta toistuvia rikoksia tekevien nuorten auttamiseen ei ole löydetty yhtä tehokkaita keinoja (Andersen ym., 2016; McCarthy, 2020). Nimenomaan paljon ja vakavia rikoksia tekeville nuorille suunnatut interventiot ovat keskiössä, jos halutaan puuttua rikosmäärien kehitykseen (Sivertsson ym., 2019) tai nuorten päättymiseen pysyvästi rikolliselle uralle (esim. DeLisi & Piquero, 2011). Yksi esimerkki toistuvasti rikoksia tekeville nuorille suunnatusta interventiosta on oikeusministeriön kehittämistyöryhmän hahmottelema Rikoksilla oireilevien nuorten toimintamalli (Sambou & Piispa, 2019). Toimintamalli pyrkii puuttumaan nuorten toistuvaan ja vakavaan rikollisuuteen tehostetulla moniammatillisella yhteistyöllä, jonka keskiössä on yksilöllinen palvelutarpeen kartoitus ja selkeä kokonaisvastuu nuoresta. Toimintamallin vaikuttavuutta selvitetään lähivuosina tutkimuksen avulla. Nuorten rikollisuuden ja sen ennaltaehkäisemisen kannalta onkin tärkeää saada

yhä tarkempaa tutkimustietoa siitä, mitkä tekijät selittävät rikoskäyttäytymistä ja sen muutoksia kaikkein rikosaktiivisimmassa suomalaisten nuorten ryhmässä.

KIRJALLISUUS

- Aebi, M. F. & Linde, A. (2010). Is there a crime drop in Western Europe? *European Journal on Criminal Policy and Research* 16(4), 251–277.
- Andersen, L. H., Anker, A. S. T., & Andersen, S. H. (2016). A formal decomposition of declining youth crime in Denmark. *Demographic Research*, 35(1), 1303–1316.
- Bannister, J., Bates, E., & Kearns, A. (2018). Local variance in the crime drop: a longitudinal study of neighbourhoods in Greater Glasgow, Scotland. *The British Journal of Criminology*, 58(1), 177–199.
- Baumer, E.P., Cundiff, K., & Luo, L. (2021). The contemporary transformation of American youth: An analysis of change in the prevalence of delinquency, 1991–2015. *Criminology*, 59(1), 109–136.
- Blumstein, A., Cohen, J., & Farrington, D. P. (1988). Criminal career research: Its value for criminology. *Criminology*, 26(1), 1–35.
- Chen, X. & Zhong, H. (2021). Development and crime drop: a time-series analysis of crime rates in Hong Kong in the last three decades. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology* 65(4), 409–433.
- Danielsson, P. & Näsi, M. (2020). *Suomalaiset väkivallan ja omaisuusrikosten kohteena 2019 - Kansallisen rikosuhritutkimuksen tuloksia* (Katsauksia 13/2016). Helsinki: Helsingin yliopisto: Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti.
- DeLisi, M. & Piquero, A. R. (2011). New frontiers in criminal careers research, 2000–2011: A state-of-the-art review. *Journal of Criminal Justice*, 39(4), 289–301.
- van Dijk, J., Tseloni, A. & Farrell, G. (toim.) (2012). *The International Crime Drop: New Directions in Research*. London: Palgrave Macmillan.
- Elonheimo, H. (2014). Evidence for the crime drop: survey findings from two Finnish cities between 1992 and 2013. *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention*, 15(2), 209–217.
- Enzmann, D. (2013). The Impact of Questionnaire Design on Prevalence and Incidence Rates of Self-Reported Delinquency: Results of an Experiment Modifying the ISRD-2 Questionnaire. *Journal of Contemporary Criminal Justice*, 29(1), 147–177.
- Enzmann, D. (2015). *NB_ADJUST: Stata module to identify and adjust outliers of a variable assumed to follow a negative binomial distribution*. Statistical Software Components S458051, Boston College Department of Economics.
- Farrell, G., Tseloni, A., Mailley, J., Tilley, N. (2011). The crime drop and the security hypothesis. *Journal of Research in Crime and Delinquency*, 48(2), 147–175.
- Farrell, G., Tilley, N. & Tseloni, A. (2015). Why the Crime Drop? *Crime and Justice*, 43(1), 421–490.
- Fernández-Molina, E., & Bartolomé Gutiérrez, R. (2020). Juvenile crime drop: What is happening with youth in Spain and why? *European Journal of Criminology*, 17(3), 306–331.

- Gottfredson, M. R. & Hirschi, T. (1990). *A general theory of crime*. Stanford: Stanford University Press.
- Griffiths, G., & Norris, G. (2020). Explaining the crime drop: contributions to declining crime rates from youth cohorts since 2005. *Crime, Law and Social Change*, 73(1), 25–53.
- Hirschi, T. (1969). *Causes of Delinquency*. Berkeley: University of California Press.
- Honkatukia, P., Nyqvist, L., & Pösö, T. (2006). Rikokset nuorten ”juttuina” – Narratiivisen lähestymistavan mahdollisuuksia. Teoksessa P. Honkatukia & J. Kivivuori (toim.), *Nuorisori-kollisuus. Määrä, syyt ja kontrolli* (s. 211–234). Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen julkaisuja 221. Helsinki: Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos.
- Hunter, J. & Tseloni, A. (2016). Equity, justice and the crime drop: the case of burglary in England and Wales. *Crime Science*, 5(1), 1–13.
- Kivivuori, J. (2007). *Delinquent Behaviour in Nordic Capital Cities* (Scandinavian Research Council for Criminology & National Research Institute of Legal Policy, Publication 227). Helsinki: University of Helsinki, National Research Institute of Legal Policy.
- Kivivuori, J. (2011). *Discovery of Hidden Crime: Self-Report Surveys in Criminal Policy Context*. Oxford: Oxford University Press.
- Kivivuori, J., Bernburg, J.G. (2011). Delinquency Research in the Nordic countries. *Crime and Justice*, 40(1), 405–477.
- Kivivuori, J., Aaltonen, M., Näsi, M., Suonpää, K., & Danielsson, P. (2018). *Kriminologia: Rikollisuus ja kontrolli muuttuvassa yhteiskunnassa*. Tallinna: Gaudeamus.
- Korpilahti, U., Kettunen, H., Nuotio, E., Jokela, S., Nummi, V. M., & Lillsunde, P. (toim.) (2019). *Väkivallaton lapsuus: Toimenpidesuunnitelma lapsiin kohdistuvan väkivallan ehkäisystä 2020–2025* (Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2019/27). Sosiaali- ja terveysministeriö. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-4123-6>
- van der Laan, A. M., Rokven, J., Weijters, G., & Beerthuisen, M. G. C. J. (2021). The Drop in Juvenile Delinquency in The Netherlands: Changes in Exposure to Risk and Protection. *Justice Quarterly*, 38(3), 433–453.
- Lehti, M. (2017). *Henkirikoskatsaus 2017* (Katsauksia 19/2017). Helsinki: Helsingin yliopisto, Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti.
- Loeber, R., Farrington, D. P., Hipwell, A. E., Stepp, S. D., Pardini, D., & Ahonen, L. (2015). Constancy and Change in the Prevalence and Frequency of Offending When Based on Longitudinal Self-reports or Official Records: Comparisons by Gender, Race, and Crime Type. *Journal of Developmental and Life-Course Criminology*, 1(2), 150–168.
- Lösel, F., Bottoms, A. & Farrington, D. P. (toim.) (2012). *Young adult offenders: lost in transition?* New York: Routledge.
- Matthews, B., & Minton, J. (2018). Rethinking one of criminology’s ‘brute facts’: The age–crime curve and the crime drop in Scotland. *European journal of criminology*, 15(3), 296–320.
- McCarthy, M. (2020). How Universal Is the Youth Crime Drop? Disentangling Recent Trends in Youth Offending through a Socio-economic Lens. *Victims & Offenders*, 1–23. <https://doi.org/10.1080/15564886.2020.1855281>
- McCarthy, B., Hagan, J., & Herda, D. (2020). Neighborhood climates of legal cynicism and complaints about abuse of

- police power. *Criminology*, 58(3), 510–536.
- Moffitt, T. E. (1993). Adolescence-limited and life-course-persistent antisocial behavior: A developmental taxonomy. *Psychological Review*, 100(4), 674–701.
- Moffitt, T. E., Caspi, A., Rutter, M., & Silva, P. (2001). *Sex Differences in Antisocial Behaviour*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Nilsson, A., Estrada, F., & Bäckman, O. (2016). The unequal crime drop: Changes over time in the distribution of crime among individuals from different socioeconomic backgrounds. *European Journal of Criminology*, 14(5), 586–605.
- Näsi, M. (2016). *Nuorten rikoskäyttäytymisen ja uhrikokemukset 2016* (Katsauksia 18/2016). Helsinki: Helsingin yliopisto, Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti.
- Näsi, M. & Tanskanen, M. (2017). Nuorisorikollisuus. Teoksessa H. Niemi & E. Mykkänen (toim.), *Rikollisuustilanne 2016* (s. 201–218). Helsinki: Helsingin yliopisto, Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti.
- Näsi, M., Tanskanen, M., Haara, P., Reunanen, E., & Kivivuori, J. (2018) *Väkivallan kokemus ja rikostiedon lähteet* (Katsauksia 30/2018). Helsinki: Helsingin yliopisto: Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti.
- Saarikkomäki, E. & Tanskanen, M. (2018). Nuorisorikollisuus. Teoksessa H. Niemi (toim.), *Rikollisuustilanne 2017. Rikollisuuskehitys tilastojen ja tutkimusten valossa* (s. 199–220) (Katsauksia 29/2018). Helsinki: Helsingin yliopisto, Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti.
- Salmi, V. (2012). *Nuorten rikoskäyttäytymisen ja uhrikokemukset 2012* (Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimustiedonantoja 113). Helsinki.
- Sivertsson, F., Nilsson, A., & Bäckman, O. (2019). Participation and Frequency in Criminal Convictions across 25 Successive Birth Cohorts: Collectivity, Polarization, or Convergence? *Justice Quarterly*. Julkaistu ennakkoon verkossa. <https://doi.org/10.1080/07418825.2019.1699941>
- Smit, F., Zwart, W. D., Spruit, I., Monshouwer, K., & Ameijden, E. V. (2002). Monitoring Substance Use in Adolescents: school survey or household survey? *Drugs: education, prevention and policy*, 9(3), 267–274.
- Sutherland, E. (1939). *Principles of Criminology* (3. painos). New York: J.B. Lippincott Company.
- Tietoarkisto. (2021). *Nuorisorikollisuuskselyt*. Saatavilla: <https://services.fsd.tuni.fi/catalogue/series/11?tab=description&lang=fi> (Viitattu 21.1.2021).

ENGLISH SUMMARY

Markus Kaakinen and Matti Näsi: Prevalence of youth crime offending in Finland between 1995 and 2000.

The crime drop, a systematic decline in crime rates in most Western countries, has been one of the key findings in criminology in recent decades. This development has also been observed in Finnish juvenile delinquency. In this study, we use Finnish Self-Report Delinquency Study surveys to analyze changes in youth theft, violent crime, and cannabis use between years 1995 and 2020. We ask the following research questions: 1) How has the prevalence of juvenile delinquency developed between 1995 and 2020? 2) How has the juvenile offenders' offending frequency developed between 1995 and 2020? The results show that the prevalence theft and violent crime has decreased during the follow-up period, while the proportion of young people using cannabis has increased slightly. Between 2016 and 2020, there has been no significant change in criminal behavior. Despite the general decline in prevalence, the offending frequency has not decreased between 1995 and 2020. In the case of violent crime and cannabis use, offending frequency has increased among the most criminally active juveniles. We conclude that even though the number of Finnish adolescents committing crimes has developed positively in recent decades the most active offenders likely require additional targeted policies and interventions.

Keywords: youth delinquency – crime drop – Finnish Self-Report Delinquency Study – prevalence – offending frequency

Markus Kaakinen ja Matti Näsi: Nuorisorikollisuuden esiintyvyys ja tekomäärät Suomessa 1995–2020 (Kriminologia 1/2021)

Liitetaulukko 1. Kuluneen vuoden aikana tehtyjen tekojen mediaani (50 %) ja ylimmän neljänneksen (75 %) alaraja, 1995–2020, %

	1995		1996		1998		2001	
	50 %	75 %	50 %	75 %	50 %	75 %	50 %	75 %
Väkivalta	2	3	2	3	2	3	2	3
Pahoinpitely	1	2	1	2	1	2	1	2
Tappelu	1	2	1	2	1	2	1	2
Varkaudet	2	4	2	5	2	5	2	3
Kaupasta tai kioskista varastaminen	2	4	2	5	2	5	2	4
Koulusta varastaminen	2	3	2	3	2	3	2	2
Kannabis	1	3	2	5	2	4	2	4

	2004		2008		2012		2016		2020	
	50 %	75 %	50 %	75 %	50 %	75 %	50 %	75 %	50 %	75 %
Väkivalta	2	3	2	3	2	3	2	4	2	4
Pahoinpitely	1	2	1	2	1	3	1	3	1	3
Tappelu	1	2	1	2	1	2	1	3	2	3
Varkaudet	2	3	2	4	2	5	2	4	2	4
Kaupasta tai kioskista varastaminen	2	3	2	5	3	6	2	5	2	5
Koulusta varastaminen	2	3	2	3	2	3	2	3	2	3
Kannabis	2	5	2	5	3	6	2	6	3	10

Markus Kaakinen ja Matti Näsi: Nuorisorikollisuuden esiintyvyys ja tekomäärät Suomessa 1995–2020 (Kriminologia 1/2021)

Liitetaulukko 2. Kuluneen vuoden aikana tehtyjen tekojen mediaani (50 %) ja ylimmän kymmenyksen (90 %) alaraja korjatuilla tekomäärillä, 1995–2020, %

	1995		1996		1998		2001			
	50 %	90 %	50 %	90 %	50 %	90 %	50 %	90 %		
Väkivalta	2	6	2	5	2	8	2	7		
Pahoinpitely	1	3	1	3	1	10	1	4		
Tappelu	1	5	1	5	1	5	1	5		
Varkaudet	2	11	2	12	2	11	2	8		
Kaupasta tai kioskista varastaminen	2	10	2	15	2	10	2	10		
Koulusta varastaminen	2	7	2	5	2	7	2	5		
Kannabis	1	10	2	11	2	14	2	11		

	2004		2008		2012		2016		2020	
	50 %	90 %	50 %	90 %	50 %	90 %	50 %	90 %	50 %	90 %
Väkivalta	2	5	2	6	2	9	2	8	2	10
Pahoinpitely	1	4	1	4	1	10	1	10	1	10
Tappelu	1	4	1	4	1	5	1	5	2	7
Varkaudet	2	10	2	10	2	12	2	10	2	10
Kaupasta tai kioskista varastaminen	2	10	2	12	3	16	2	10	2	10
Koulusta varastaminen	2	5	2	5	2	9	2	6	2	10
Kannabis	2	15	2	12	3	15	2	19	3	27